

KELLENEK A BUKARESTI KORMÁNYPÉNZEK AZ ÜDÜLŐTELEPEKNEK, DE HOSSZADALMAS A BERUHÁZÁSOK ELŐKÉSZÜLETE

Bürokratikus gátak a fürdőváros-fejlesztés útjában

Az erdélyi fürdővárosok mindenképpen érdekelték a fejlesztésekben, számos projekttel készülnek, ám nem megy egyik napról a másikra a nagyszabású beruházások tervének elkészítése. Az üdülőtelepülések polgármesterei szerint a közbeszerzési eljárás kitételei is nehezítik a fejlesztések megvalósítását.

» BÍRÓ BLANKA

Számos akadály tornyosul az erdélyi üdülőtelepülések fejlesztése elé a lapunk által megszólaltatott előljárók szerint. A semmiképpen sem elkerülhető vagy megspórolható teendők közé tartozik többek között a megfelelő helyszín megtalálása, városrendezési terv, megvalósíthatósági tanulmány, műszaki terv elkészítése, közművesítés. Mindez akár évekbe is telhet, és csak ezek után kérhetik az önkormányzatok a pénzt a beruházásokra a turisztikai minisztériumtól.

A téma attól vált aktuálissá, hogy Bogdan Trif turisztikai miniszter kifakadt, miszerint lenne ugyan pénz fejlesztésekre, de a gyógyfürdőket működtető települések polgármesterei nem nyújtanak be pályázatokat a minisztériumba. A tárcavezető a napokban a Szeben megyei Vízaknán elmondta, alapot különített el a mestertervben szereplő 34 gyógyüdülő fejlesztésére, egyszerűsítették az odaítélési eljárást, ám ez idáig csak Vízakna önkormányzata nyújtott be finanszírozási kérelmet. Bogdan Trif szerint már két alkalommal egyeztetett a témáról az érintett települések polgármestereivel, átiratot is küldött, ennek ellenére továbbra sincs érdeklődés a finanszírozás iránt. „A következő időszakban el fogok látogatni a fürdővárosok többségébe és – miniszterhez nem

» Mik József, Borszék polgármestere szerint nem valószínű, hogy az év végéig bárki is pályázni tud, viszont jövőre már elkészülnek a tervek, és akkor beindul a pénzhívás.

illő kifejezéssel élve – addig le nem szállok a polgármesterekről, amíg meg nem írják a projektet és be nem nyújtják a minisztériumhoz” – fogalmazott Bogdan Trif miniszter. A turisztikai minisztérium erre a évre 229 millió lejt különített el a gyógyfürdőhelyek számára beruházásokra, a kivitelezés 90 százalékát finanszíroznak, sőt a műszaki tervek elkészítésére is adnak pénzt, ami nem haladhatja meg a projekt teljes értékének három százalékát. Az idegenforgalmi miniszter korábban azt mondta, a szaktárcának hatszor annyi pénze van idén a beruházások finanszírozására, mint egy évvel korábban.

Dolgoznak az ügyön

Kovácsna városa gyógy- és wellness-központ építésére hívna le támogatást a turisztikai minisztériumtól. Gyerő József, a háromszéki fürdőváros polgármestere lapunknak elmondta, nem egyszerű előkészíteni a

projektet, dolgoznak rajta, és abban bíznak, hogy amikor benyújtják a pályázatot, hasonló lesz a minisztérium hozzáállása, és gördülékenyen megy majd a szerződés aláírása és a kifizetés is. A polgármester elmondta, az első feladat megtalálni a megfelelő helyszínt egy nagyobb építkezés céljából. Kovásznán a sípálya szomszédságában építenék meg a központot, ám a területet betelkesíteni kellett, ehhez részleges városrendezési tervre volt szükség, aminek jóváhagyása a különböző láttamozások beszerzése miatt másfél évig tartott.

„Ezen túl vagyunk, most van folyamatban a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésének közbeszerzése, az ígéretek szerint a műszaki tervek elkészítésére is ad pénzt a minisztérium. Ha azok is megvannak, mehetünk szerződést aláírni a kivitelezés támogatására” – sorolta a polgármester. Hangsúlyozta, a támogatás 90 százalékos, de hasonló beruházás

esetében sok az el nem számolható költség, amit az önkormányzatok fel kell, hogy vállaljanak, az építkezésen kívül a területrendezést, a közművesítést is el kell végezniük.

Küzdenek, hogy bekerüljenek mestertervbe

A Hargita megyei Parajd és Borszék nem került rá a támogatandó települések listájára, ám folyamatban van, hogy ez megtörténhessen. A két üdülőtelepülés önkormányzata figyelemmel követi a kiírásokat, és bíznak benne, hogy le tudják hívni a támogatást. A ígéretek szerint több évre ugyan, de összesen egymillió eurót különít el erre a célra a bukaresti kormány, nagyszabású terveket kell készíteni, hogy az önkormányzatok lehívassák a támogatást, ezek elkészítése egy évbe is beletelik. Mik József, Borszék polgármestere szerint nem valószínű, hogy az év végéig bárki is pályázni tud, viszont jövőre már elkészülnek a tervek, és akkor beindul a pénzhívás. „Készülnek az önkormányzatok, de nem lehet egyik napról a másikra elkészíteni egy komoly beruházás tervét” – nyilatkozta a polgármester.

Bokor Sándor, Parajd polgármestere a Krónikának elmondta, az egyeztetések során a feltételek enyhítését is kérték. „Ígéretet kaptunk, hogy meghosszabbítják a kivitelezési időszakot, hiszen az eredeti kiírásban egy év szerepelt. Márpedig egy év alatt a jelenlegi közbeszerzési eljárás szerint lehetetlen kivitelezni egy beruházást” – mondta a parajdi előljáró. Rámutatott, a Sóvidék központjában négy uniós és négy vidékfejlesztési program (PNDL) lebonyolítása van folyamatban. „Eddig ha meghirdettünk egy versenytárgyalást, húszan jelentkeztek, veszekedtek, fellebbeztek, most viszont megfordult a trend, többször is kiírjuk a közbeszerzést, de nem jelentkezik senki. Egy év alatt még a közbeszerzést sem lehet lebonyolítani, nem-hogy a teljes kivitelezést” – hívta fel a figyelmet Bokor Sándor.

Parajdon négy uniós és ugyanennyi vidékfejlesztési program lebonyolítása van folyamatban

SIMONOVIC

Rejtélyes gyümölcshullás tizedeli az amúgy is szegényes termést

» SZÉCHELYISTVÁN

Idő előtt lehull a szilva a fákról, de a szilvahimlőre utaló jelenség a betegségre ellenálló fajták, sőt az alma esetében is észlelhető. Még a gyümölcsstermesztésben nagy tapasztalattal rendelkező szakember sem érti, hogy mi történik a gyümölcsfákkal, és a rejtélyes okú termés kiesés Erdély-szerte általános. Előbb a tavaszi fagyok tizedelték meg a virágzást, majd a csapadékos időjárás miatt elmaradt a beporzás, most pedig az a kevés gyümölcs – ami valahogy mégis kifejlődött – is lehull a fákról.

Ami gyümölcs termett, az is lepotyog

„A gyümölcsstermesztés idén szinte egyenlő a nullával. Ami van, az is potyog le, én se tudom az okát. Sokféle

» A növénybetegség rendkívül fertőző, ezért az agrármérnök azt tanácsolja minden gondos gyümölcsstermesztőnek, hogy a szüret után, mielőtt a levelek lehullnának a fákról, feltétlenül végezzenek el egy rezes zárópermetezést.

járók, beszélgettem gyümölcsstermesztőkkel, mindenhol ez a helyzet” – fogalmazott lapunknak Székely Csaba agrármérnök, aki számos fajtát termeszt gyümölcsösében a Hargita megyei Nyikómalomfalván. A vidéken április közepén fagypontra csökkent a hőmérséklet ez meggyérítette a virágzást, a körte esetében már akkor odalett a várható termés. Ezt követően beállt egy kéthetes csapadékos, hűvös idő, amikor a napali csúcshőmérséklet sem volt több 9–10 Celsius-foknál, az pedig nem volt elegendő ahhoz, hogy megtörténjen a beporzás, mert nem repültek a beporzó rovarok, és nektártermelés sem volt, mert ahhoz is kell legalább 12 fok. Ezt megerősíthetik a méhészek is – jegyezte meg a szakember –, akik épphogy nem mesterségesen kellett táplálják méheiket abban az

időszakban. A gyümölcshullás a szilva esetében tapasztalható erőteljesebben. A szilvahimlő produkál hasonló jelenséget, de idén a vírusos megbetegedésre ellenállóbb fajták esetében is bekövetkezik a viaszos érés, majd az idő előtti gyümölcshullás. Tanácsalanságát fokozza, hogy az almatermés esetében is ugyanezt tapasztalják. A szakember elmondta, a napokban járt Magyarországon, és útközben megtekintette a kerteket, gyümölcsösöket, de Erdély-szerte nemigen roskadoznak a fák a termés-től. Az ő gyümölcsöse már közel húsz éves, de mint mondja, olyan gyenge termése még egy évben sem volt, mint idén.

A diófák sem úszták meg

Betegek a diófák is, amelyeken ugyan van termés, de a levelek meg-

barnultak, feketedtek. Ezt egy baktériumos, illetve egy gombás fertőzés okozza, amely a termésben nem tesz kárt, de a tavaszi, nyár eleji hűvös, csapadékos időjárás miatt nagyon elterjedtnek számít. A növénybetegség rendkívül fertőző, ezért az agrármérnök azt tanácsolja minden gondos gyümölcsstermesztőnek, hogy a szüret után, mielőtt a levelek lehullnának a fákról, feltétlenül végezzenek el egy rezes zárópermetezést, ami a baktériumos és gombás megbetegedések ellen is jó. Az egyetlen gyümölcs amelynek jó a termése, az a szőlő. Amint azt a szakember elmondta, ez annak köszönhető, hogy ezen a vidéken későn, május második felében, június elején virágzik a gyümölcs, így azt már nem érintette a tavaszi fagyok és a csapadékos időjárás káros hatása.